

Prima instanță: Judecătoria Botanica, mun.Chișinău (jud. V. Holban)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu. Cimpoi, N. Craiu, N. Simciuc)

DECIZIE

27 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței:

Tatiana Vieru

Judecători:

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de avocatul Alexei Croitor, în interesele lui Victor Slepțov, împotriva încheierii din 04 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău împotriva lui Victor Slepțov cu privire la încasarea datoriei și transmiterea încăperilor ocupate,

c o n s t a t ă :

La data de 07 iulie 2014, Consiliul municipal Chișinău s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Slepțov solicitând inițial încasarea din contul lui Victor Slepțov a sumei de 13304,38 lei, ce constituie plata pentru chiria încăperii cu altă destinație decât cea locativă din str. N. Zelinski, nr. 38/2 lit. A, mun. Chișinău și rezilierea contractului de locațiune, cu eliberarea încăperilor ocupate și restituirea acestora proprietarului conform actului de predare-primire.

În motivarea acțiunii s-a invocat că Consiliul municipal Chișinău la data de 23 iulie 2010 a încheiat cu Victor Slepțov contractul de locațiune nr.1/10/042 a încăperilor cu altă destinație decât cea locativă din str. Zelinski 38/2 lit. A.

Menționează că, în rezultatul controlului efectuat asupra respectării condițiilor contractului de locațiune, s-a stabilit că pârâtul a încălcat pct. 2.2.3 al contractului de locațiune, adică nu a achitat chiria în termenii prevăzuți de contract. Plata nu este achitată începând cu 06 septembrie 2011.

Concomitent specifică că, termenul de valabilitate a contractului a expirat la data de 22 iulie 2013.

Indică că, încăperile din str. Trandafirilor, nr. 29/1 lit. A, mun. Chișinău constituie proprietate municipală, iar pârâtul a acumulat o datorie față de organul local, constituită din plata chiriei restante în sumă de 12298,20 lei, pentru perioada 06 septembrie 2011- 27 mai 2014, penalitatea în mărime de 2250,57 lei, plata chiriei anticipată în sumă de 1124,35 lei.

Afirmă că, pârâtul a fost informat prin reclamațiile nr. 04-120/410 din 04 iunie 2014 și nr. 04- 120/819 din 20 decembrie 2013 despre obligația achitării sumei

debitoriale în contul Consiliului municipal Chișinău, în caz contrar vor fi încasate forțat, cu evacuarea din încăperile ocupate.

La data de 08 aprilie 2015, reclamantul a depus o cerere de concretizare privind majorarea cuantumului, solicitând încasarea sumei de 22781,71 lei.

Prin hotărârea din 04 mai 2015 a judecătoriei Botanica, mun.Chișinău s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău și s-a încasat din contul lui Victor Sleptov în beneficiul Consiliului municipal Chișinău suma datoriei în mărime de 22781,71 lei; s-a obligat Victor Sleptov să restituie Consiliului municipal Chișinău încăperile nr. 35-37, amplasate în mun.Chișinău, str. Zelinski, 38 blocul 2, lit. A, cu suprafața de 44, 9 m.p.; s-a încasat din contul lui Victor Sleptov taxa de stat la bugetul de stat în mărime de 683,45 lei.

La data de 29 mai 2015, avocatul Alexei Croitor, în interesele lui Victor Sleptov, a depus cerere de apel (nemotivat) împotriva hotărârii din 04 mai 2015 a judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 24 august 2015 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Victor Sleptov împotriva hotărârii din 04 mai 2015 a judecătoriei Botanica, mun.Chișinău și s-a oferit termen lui Victor Sleptov pînă la data de 30 septembrie 2015 pentru prezentarea cererii de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept.

Prin încheierea din 15 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a acordat lui Victor Sleptov termen suplimentar pînă la data de 29 ianuarie 2016 pentru prezentarea cererii de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept.

Prin încheierea din 04 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Victor Sleptov împotriva hotărârii din 04 mai 2015 a judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, din motiv că apelantul nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel.

La data de 26 februarie 2016, avocatul Alexei Croitor, în interesele lui Victor Sleptov, a declarat recurs împotriva încheierii din 04 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia, cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că nu a recepționat încheierea Curții de Apel Chișinău privind obligația de a înlătura neajunsurile și nici nu a cunoscut despre adoptarea acesteia.

Invocă că, la data de 06 februarie 2016, 08 februarie 2016 și 10 februarie 2016 i s-a refuzat să ia cunoștință cu materialele pricinii.

Sușine că, despre ședința de judecată din 04 februarie 2016, recurentul a aflat la data de 01 februarie 2016, prin citație expediată, însă fără a fi anexate careva încheieri de a nu da curs sau alte notificări privind prezentarea apelului motivat.

Afirmă că, el fiind reprezentantul apelantului, a primit citație la data de 05 februarie 2016. A depus cerere de amânare a judecării cauzei din motiv că era implicat în calitate de apărător într-o cauză penală cu persoane aflate sub arest.

Consideră că, neexecutarea încheierii Curții de Apel Chișinău privind înlăturarea neajunsurilor, dacă există, nu-i este imputabilă, deoarece Victor Sleptov nu a fost informat despre emiterea acesteia.

Declară că, încheierea instanței de apel a fost adoptată în lipsa

reprezentantului recurentului, care a solicitat motivat amânarea, iar recurentul neavând studii juridice nu are capacitatea a se apăra în proces, prin ce i s-a încălcat dreptul la apărare.

Opinează că, instanța de apel urma să aplice prevederile art. 102 alin. (5) Cod de procedură civilă, deoarece recurentul nu a primit citația în termen, iar reprezentantul a doua zi după ședința de judecată.

Indică că, instanța de apel nu a aplicat prevederile art.368 Cod de procedură civilă, deoarece instanța nu i-a acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor, nu a expediat copia încheierii lui Victor Sleptov.

Invocă că, instanța a încălcat dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 § 1 CEDO.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea la data de 04 februarie 2016 care a fost expediată avocatului la data de 15 februarie 2016, iar recursul a fost declarat de avocatul Alexei Croitor, în interesele lui Victor Sleptov, la data de 26 februarie 2016, ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

Examinînd temeiurile recursului, în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de avocatul Alexei Croitor, în interesele lui Victor Sleptov, întemeiat și pasibil de a fi admis, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

În conformitate cu prevederile art. 364, alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărîre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 368 Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată cu recurs.

Materialele pricinii atestă că avocatul Alexei Croitor, în interesele lui Victor Sleptov, a depus cererea de apel (nemotivat) la data de 29 mai 2015 (f.d.81).

Prin încheierea din 24 august 2015 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Victor Sleptov împotriva hotărîrii din 04 mai 2015 a judecătoriei Botanica, mun.Chișinău și s-a oferit termen lui Victor Sleptov pînă la data de 30 septembrie 2015 pentru prezentarea cererii de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept (f.d.84-85).

Prin încheierea din 15 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a acordat lui Victor Sleptov termen suplimentar pînă la data de 29 ianuarie 2016 pentru prezentarea cererii de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept (f.d.91).

Prin încheierea din 04 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Victor Sleptov împotriva hotărîrii din 04 mai 2015 a judecătorei Botanica, mun.Chișinău, conform art. 369 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, din motiv că apelantul nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel (f.d.101-102).

La caz, Colegiul relevă că la restituirea cererii de apel, instanța de apel a invocat faptul că apelantul nu a înlăturat neajunsurile admise la depunerea cererii de apel, indicate în încheierea din 24 august 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Concomitent, instanța de apel a invocat și încheierea din 15 ianuarie 2016, prin care lui Victor Sleptov i s-a acordat termen suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor.

La acest capitol, Colegiul reține că din materialele dosarului rezultă că încheierea din 24 august 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pe aceeași adresă apelantului Victor Sleptov și avocatului acestuia-Alexei Croitor la data de 14 septembrie 2015, conform scrisorii de însoțire (f.d.86), însă date despre recepționarea acesteia lipsesc.

Ulterior, la data de 30 octombrie 2015, apelantului Victor Sleptov și avocatului acestuia-Alexei Croitor li s-au expediat copia încheierii din 24 august 2015, cu mențiunea de a prezenta cererea de apel motivat în termen de 15 zile de la data recepționării înștiințării, conform scrisorii de însoțire (f.d.87), însă date despre recepționarea acesteia, la fel, lipsesc.

Totodată, Colegiul relevă că la data de 05 ianuarie 2016, apelantului Victor Sleptov, i-a fost expediată o înștiințare repetată despre înlăturarea neajunsurilor conform încheierii din 24 august 2015 a Curții de Apel Chișinău, înștiințare ce a fost remisă instanței de apel cu mențiunea „necunoscut” (f.d.89-90).

În atare circumstanțe, Colegiul conchide că încheierea 24 august 2015 a Curții de Apel Chișinău nu a fost adusă la cunoștință atât apelantului Victor Sleptov, cât și avocatului său-Alexei Croitor, deoarece alte probe care să ateste contrariul, la materialele pricinii lipsesc.

Cu referire la încheierea din 15 ianuarie 2016 a instanței de apel, prin care lui Victor Sleptov i s-a acordat termen suplimentar pînă la data de 29 ianuarie 2016 pentru prezentarea cererii de apel cu invocarea motivelor de fapt și de drept, Colegiul remarcă că această încheiere nu a fost expediată lui Victor Sleptov sau avocatului Alexei Croitor.

La caz, Colegiul decelează că la data de 25 ianuarie 2016, părților, inclusiv și lui Victor Sleptov și avocatului său-Alexei Croitor, le-a fost expediată o înștiințare despre data și ora ședinței de judecată stabilită pentru 04 februarie 2016 ora 14:00 (f.d.92), înștiințare ce a fost recepționată de Victor Sleptov la data de 02 februarie 2016 (f.d.94).

Tot aici, este de menționat că însăși încheierea din 15 ianuarie 2016 a instanței de apel, prin care lui Victor Sleptov i s-a acordat termen suplimentar pînă la data de 29 ianuarie 2016 pentru prezentarea cererii de apel cu invocarea motivelor de fapt și

de drept, nu a fost anexată la respectiva înștiințare, or, din înștiințarea respectivă nu se profilează acest fapt.

În consecință, Colegiul consideră justificat argumentul recurentului precum că încheierea de înlăturare a neajunsurilor la depunerea cererii de apel nu a fost adusă la cunoștință nici apelantului/recurentului și nici avocatului său-Alexei Croitor.

În ceea ce privește desfășurarea ședinței de judecată din 04 februarie 2016 în lipsa avocatului apelantului-Alexei Croitor, Colegiul reține că ultimul a solicitat amânarea judecării cauzei, prin cerere, din motiv că este antrenat într-o cauză penală cu persoane aflate în stare de arest (f.d.93), însă cererea dată nu a fost pusă în discuție în cadrul ședinței de judecată. La fel, instanța de apel nu s-a expus nici asupra cererii de amânare înaintată în cadrul ședinței de judecată de către apelant (f.d.99), ceea ce denotă că instanța de apel a ignorat drepturile apelantului, inclusiv și dreptul la asistență juridică, garantat atât de legislația națională, cât și internațională.

În acest sens, Colegiul reiterează prevederile art. 8 Cod de procedură civilă, conform cărora părțile, alți participanți la proces au dreptul să fie asistați în judecată de către un avocat ales ori desemnat de coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat sau de un alt reprezentant, în cazurile prevăzute de prezentul cod. Asistența juridică poate fi acordată în orice instanță de judecată și în orice fază a procesului. Modul de acordare a asistenței juridice se stabilește de prezentul cod și de alte legi.

Mai mult, Colegiul reliefa că apelantul Victor Sleptov, în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel din 04 februarie 2016, pe lângă faptul că a solicitat amânarea ședinței de judecată, a relatat că nu se poate expune pe marginea cauzei, deoarece toate materialele sunt la avocat, argument ce a fost eludat de instanța de apel, dispunând în final restituirea cererii de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă.

Tot aici, este de menționat că la exercitarea căii de atac – apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații. La rîndul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel la faza pregătirii pricinii pentru dezbateri, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare, inclusiv și acordarea posibilității părților de a-și exercita drepturile și obligațiile lor.

Colegiul precizează că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hotărîrea Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hotărîrea Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii recurate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a lui Victor Sleptov de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CtEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod

echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea privind restituirea lui Victor Sleptov a cererii de apel, este adoptată cu interpretarea eronată a normelor de drept procedural, iar argumentele invocate de către recurent sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Alexei Croitor, în interesele lui Victor Sleptov, cu casarea încheierii din 04 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea pricinii la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Alexei Croitor, în interesele lui Victor Sleptov.

Se casează încheierea din 04 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău împotriva lui Victor Sleptov cu privire la încasarea datoriei și transmiterea încăperilor ocupate, cu remiterea pricinii la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală